

3. DOKUMA

3.1. Dokuma Hazırlama

3.2. Dokumalar

3.3. Dar Dokumalar

3.1. DOKUMA HAZIRLAMA: (Nace Grup :13.20 Dokuma)

1998/135

Onay Tarihi: Birlik Yönetim Kurulunun 1998 tarihli ve 135 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.

Dokuma ihzarda haşılama kapasitesinin tespiti için aşağıdaki formül uygulanır:

Makina hızı x 60 x 8 x 300 x R (0,75)= ... Çözü (m/yıl)

Çözü (m/yıl) x 0,1 Kg= Çözü (Kg/yıl)

- a) % 100 pamuklu ipliklerde: % 10-12 patates nişastası türevi.
- b) Polyester-pamuk karışımı ipliklerde: % 8-10 oranında Poliyinil alkol ve CMC (Karboksi Metil Sellüloz) karışımı ve/veya patates nişastası ester ve eterlen.
- c) % 100 Viskon ipliklerde: % 4-5 CMC veya % 8-9 oranında karboksi metil nişasta maddesi.
- d) Polyester-Viskon karışımı ipliklerde: % 2-3 oranında Polivinil Alkol veya CMC.
- e) Nylon (Polyamid) ipliklerde: % 10-12 oranında polivinil alkol.
- f) Suni ipek (Floş) ipliklerde: % 8-10 oranında tercihen Schlichte T-B.
- g) Tabii ipek ipliklerinde: % 4-8 oranında zeytinyağı-sabun karışımı, ayrıca % 1-2 oranında yumuşatma maddesi verilir.

3.2. DOKUMALAR : (Nace Grup :13.20 Dokuma)

2004/873

Onay Tarihi: Birlik Yönetim Kurulunun 2004 tarihli ve 873 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.

Dokuma çeşitlerini, kullanılan iplik cinsine göre aşağıda belirtilen ana başlıklar halinde toplamak mümkündür.

- Pamuklu Dokumalar
- Tabii İpekli Dokumalar
- Suni İpek Dokumalar
- Sentetik dokumalar
- Yünlü Dokumalar (Kamgarn dokuma, ştrayhgarn dokuma)

Bu üretimlerin gerçekleşmesinde otomatik dar ve geniş tezgahlar (düz, armürlü, jakarlı, mekiksiz) ile el tezgahları kullanılır.

Dokuma makinalarının ve el tezgahlarının üretim kapasitesi hesaplamalarında,

- a) Ortalama atkı sıklığı (cm'deki)
- b) Tezgah devir sayısı (dev/dak)
- c) Ortalama gramaj (kg/m²)
- d) Mamul eni (mt)
- e) Ortalama randıman (eksper heyeti tarafından tesbit edilir.)

Gözönünde bulundurularak aşağıdaki formül uygulanır.

$$K(\text{üretim kapasitesi}) = \frac{\text{Tezgah sayısı} \times \text{dev/dak} \times \text{mamul eni (mt)} \times 60 \times 8 \times 300 \times R}{\text{Atkı sıklığı (cm'deki)} \times 100 \times 100} = \text{..m}^2 / \text{yıl}$$

Dokuma

$$\text{.....m}^2 / \text{yıl dokuma} \times 1 \text{ m}^2 \text{ Dokumanın ağırlığı (kg)} = \text{....kg/yıl iplik}$$

İplik ihtiyacına % 5 fire ilave edilir.

Dokumalarda kullanılan ipliklerin cinsi ve kullanım oranları, dokumanın cinsine ve özelliğine göre eksperler tarafından tesbit edilir.

NOT: El tezgahlarında üretim yapan firmaların kapasite tespitinde ortalama mekik sayısı 60 mekik/dak ve randıman % 50 alınır.

3.3. DAR DOKUMALAR: (Nace Grup :13.20 Dokuma)

2004/873

Onay Tarihi: Birlik Yönetim Kurulunun 2004 tarihli ve 873 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.

Dar dokuma genellikle bant eksrafor, grogen, jartiyer lastiği, şerit vb. mamûlleri kapsamaktadır.

Bu mamûllerin üretim kapasitesinin tespitinde aşağıdaki formül uygulanır:

$$\frac{\text{Göz Adedi} \times \text{Devir ad/dk} \times 60 \times 8 \times 300 \times R (60)}{\text{Atkı Sayısı} \times 100 \times 100} = \text{..... mt/yıl}$$

Ham madde .... Metre/yıl x 0,004 grama kadar suni ipek ipliği

0,001 grama kadar pamuk ipliği

0,001 grama kadar sentetik iplik

0,001 grama kadar tel lastik

0,001 grama kadar sim (*)

(*) Etiket dokuyan tezgâhlar için.

b) Lastik Bant:

Lastik bant üretim kapasitesinin tespitinde uygulanacak formül:

$$\frac{\text{Makine Adedi} \times \text{Devir} / \text{dk} \times 60 \times 8 \times 300 \times R (60)}{12 (\text{atki}) \times 12 \times 100 \times 100} = \dots \text{ m/yıl bant grubu}$$

..... m/yıl bant grubu x 0,300 kg = ... kg/yıl

NOT: 80-100 cm. enindeki tezgâhlar baz olarak alınmıştır.

Ham madde: ..... m/yıl x 0,65= kg/yıl tel lastik
0,35= kg/yıl sentetik iplik

a) Yassı, Yuvarlak, Şerit ve Ayakkabı Bağları:

Yuvarlak şerit ve ayakkabı bağı üretimi kapasitesinin tespitinde kuka adeti gözönünde bulundurulur.

Yassı, Yuvarlak Şerit:

Kuka adeti x 0,002 kg/saat x 8 x 300 x 0,90 R= Kg/yıl iplik

Ham madde: ..... kg/yıl iplik x 0,60= kg/yıl tel lastik
0,40= kg/yıl iplik (sun'i ipek veya pamuk)

Ayakkabı Bağı:

Kuka adeti x 0,002 kg/saat x 8 x 300 x 0,90 R= Kg/yıl iplik (pamuk, sentetik)

İpliğin % 20-25 kadarı şerit teneke.